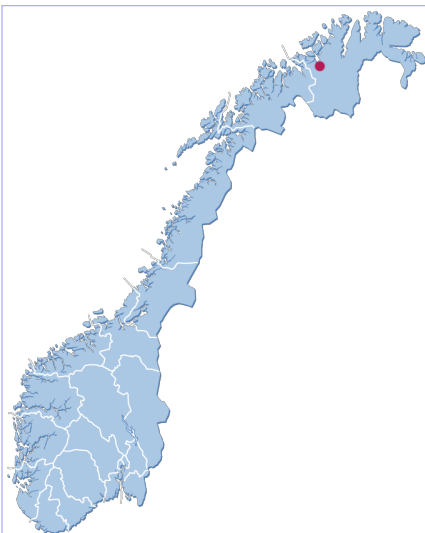

Bygnings- og eiendomsdata

Fylke:	Finnmark
Kommune:	2012/Alta
Opprinnelig funksjon:	Husmorskole
Nåværende funksjon:	Kontorformål - skole/undervisning
Foreslått vernekategori:	Verneklasse 1, fredning
Totalt antall bygg:	16

Husmorskola med internatet i front. Foto: Inger Helen Unstad Opphavsrett: Statsbygg.

Situasjonskart. Opphavsrett: Statsbygg.

Bygningsoversikt, omfang vern

Byggnr	Byggnavn	Oppført	Verneklasse	Omfang	GAB nr	Gnr/Bnr
1302	HIF, ALTA FJØS	1954	Verneklasse 2, bevaring	Eksteriør	192566983	28/5
1300	HIF, ALTA GAMLE HUSMORSKOLEN	1958 - 1959	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør/Interiør	192577462	28/5
1301	HIF, ALTA TIDLIGERE INTERNAT	1952	Verneklasse 2, bevaring	Eksteriør	192577470	28/5

Vern kompleks

Formål:	Formålet med fredningen er å bevare en godt bevart representant for de mange husmorskolene i Norge som ble etablert fra 1860-årene og ut over 1900-tallet.
Begrunnelse:	Den første husmorskolen i Norge ble opprettet i 1865 som et privat initiativ. I 1870-årene ble de første offentlige husmorskolene etablert og i tiårene som fulgte ble det opprettet flere offentlige og private husmorskoler over hele landet. I 1901 ble skolene overtatt av staten, og amtene skulle stå for den videre driften. I 1890-årene ble man oppmerksom på at kosthold og hygiene i byene, og anså denne som faretruende for befolkningsens helse. Som følge ble det opprettet kommunale husmorskoler i byene. Husmorskolene var et offentlig satsingsområde som ikke bare var rettet mot bondekvinnes oppgaver, men også mot den almenne folkehelsen. Fra 1908 hørte skolene under Landbruksdepartementet. En politisk enighet om behov for husmorskoler gjorde at det var en sterk økning i antall skoler frem til 1920. I 1959 ble den sentrale administrasjonen for husmorskolene flyttet fra Landbruksdepartementet til Kirke og undervisningsdepartementet. Husmorskoler, også kalt fagskoler i husstell, ble lagt under lov om videregående opplæring i 1974. Husmorskolene var et utbredt skoleslag i hele landet, men det var få av dem i Nord-Norge. Bygningene som opprinnelig utgjorde Alta husmorskole er de eneste husmorskolebygninger som fortsatt er i statlig eie. Husmorskolebygningene fremstår samlet som et helhetlig og godt bevart anlegg.
Omfang:	Fredningen og vernet omfatter bygningene oppført for Alta husmorskole: 1300 Gamle husmorskolen (vk1), 1302 fjøs (vk2), samt kompleks 951 Nøkkeltien 9 a og b som opprinnelig var vaktmesterbolig.

Beskrivelse kulturmiljø

Høgskolen i Finnmark avd. Alta ligger i Alta sentrum. Anlegget består av bygninger oppført for den gamle husmorskolen i Alta i 1950-årene, bygninger oppført for høgskolen i 1980- og -90-årene.

Det er den opprinnelige husmorskolens bygninger skolebygningen, låven, internatet og en boligbygning (Nøkkeltien 9, eget kompleks) som omfattes av vernet, og husmorskolen som omtales her.

Husmorskolens hovedbygning og internat med tilhørende utomhusareal er et kulturmiljø med fine historiefortellende kvaliteter. Bygningene er oppført i 1950-årene. Fjøsset ligger litt unna, men er også viktig for anleggets helhet og historie. Alle bygningene er skifertekket, og preges av gjenreisningsepokens arkitektur.

Husmorskolens bygninger er byggnr 1300 skole, 1301 internat, 1302 låve og 1303 (ny bygning på grunnmuren til uthus som tilhørte husmorskolen). Personalboliger oppført for skolen har eget kompleksnr 944 (Nøkkeltien 6 - firemannsbolig) og 951 (Nøkkeltien 9 A og B - vaktmesterbolig).

Eiendomshistorikk

Mangel på kvalifiserte lærere har vært et problem i Finnmark husmorskole ble grunnlagt i 1911, og holdt de første årene til på Jøraholmen gård utenfor Alta. Siden overtok skolen eiendommen til direktøren ved Alta kobberværk, før staten etter krigen kjøpte eiendommen Kobbestad i Kåfjord i Alta, hvor husmorskolen ble gjenoppbygget med drivhus, fjøs, internat, funksjonærbolig og skolebygning. Det første ordinære kullet etter krigen startet i 1953 med 18 elever. Elevantallet kom senere opp i 36. I 1970 ble gårdsdriften ved skolen nedlagt, og undervisning i gårds- og hagebruk avsluttet. I 1970-årene ble det vanskelig å rekruttere lærere til skolen og elevantallet ble redusert frem til skolen ble nedlagt i 1980. Da overtok Distrikthøgskolen i Finnmark lokalene. (Kilde: Arkivverket)

Husmorskolen Trebygning liggende på høyskoleområdet, opprinnelig brukt som husmorskole. I dag innredet til kontorformål. Opprinnelig internat i dag innredet som kontorbygg. Tidligere fjøs tilknyttet husmorskolen, i dag benyttet som stall for en lokal rideskole.

Husmorskolene var en del av den norske landsbruksutdanningen. Finnmark husmorskole var statlig, underordnet Landbruksdepartementet, mens øvrige husmorskoler var fylkeskommunale eller kommunale.

Lærerutdanningen i Alta har historie tilbake til 1860-tallet: I 1863 ble Altens lærerskole opprettet i tilknytning til kretsskolen ved kirken i Bossekop. Fra 1866 ble samiskundervisningen flyttet dit fra Tromsø. Skolen ble nedlagt i 1870. Denne skolen hadde en annen lokalitet enn dagens høyskole. Læreroverskuddet på landsbasis på 1930-tallet førte til at det var nok lærere til alle skolepostene. Lærermangelen dukket opp igjen mot slutten av 1930-tallet og har fortsatt med skiftende styrke. I 1963 ble det opprettet lærerutdanning i Alta ved at klasser ved lærerskolen i Tromsø tok de første to årene i Alta, gikk under navnet lærerskoleklassene i Alta. Denne ordningen sto i ca 10 år.

I 1973 ble Lærerutdanningen i Alta opprettet som fullverdig lærerutdanning. Utdanningen var delt i 2-årig og 4-årig linjer. Skolen hadde lokaler i Alta ungdomsskoles lokaler. Det ble etter hvert oppført flere bygninger. Planen var at det skulle bli en felles skole for lærerskolen og distrikthøgskole og at de skulle overta lokalene til ungdomsskolen, - noe som ikke ble utfallet.

Finnmark distrikthøgskole startet opp i 1976. Finnmark DH var da en del av Høgskolen i Alta. Det ble gitt utdanning i idrett grunnfag, kristendomsundervisning og menighetsarbeid, finsk, fiskerifag og samisk. I 1981 ble skolen selvstendig styringsenhet.

1. og 2. byggetrinn ble oppført i 1985 for Alta lærerhøgskole og FDH, 3. byggetrinn ble oppført som oppfølging av 1. og 2. i 1993.

Alta lærerhøgskole, Finnmark distrikthøgskole og Finnmark sykepleierhøgskole ble fusjonert i 1994 til Høgskolen i Finnmark.

Kilder:
St.meld. nr. 10 1958 s 344-345.
Landbruksundervisningen i Norge 1825 - 1925 s 505.

Verneverdige bygg

Byggnr: 1300
GAB nr: 192577462
Navn: HIF, ALTA GAMLE
HUSMORSKOLEN
Oppført: 1958 - 1959

Byggnr: 1301
GAB nr: 192577470
Navn: HIF, ALTA
TIDLIGERE INTERNAT
Oppført: 1952

Byggnr: 1302
GAB nr: 192566983
Navn: HIF, ALTA FJØS
Oppført: 1954

Hovedinngang byggetrinn 3. Opphavsrett: Høgskolen i Finnmark.

Husmorskola med internatet i front. Foto: Inger Helen Unstad Opphavsrett: Statsbygg.

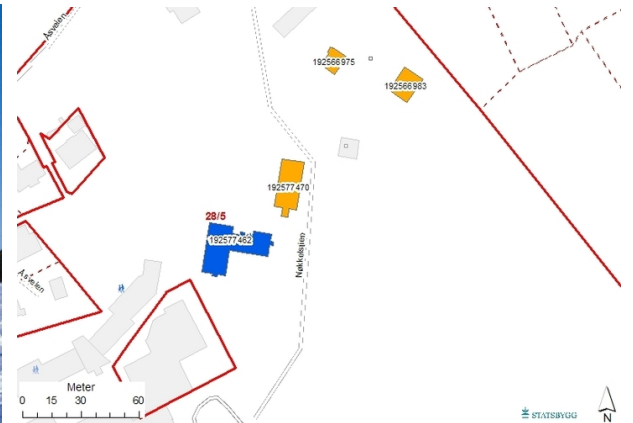
3.bygettrinn. Opphavsrett: Høgskolen i Finnmark.

Paviljongene. Opphavsrett: Høgskolen i Finnmark.

1.-2. byggetrinn oversikt. Opphavsrett: Knut Lillealten, Vadsø.

Situasjonskart. Utsnitt med vernede bygninger. Opphavsrett: Statsbygg.

BYGNING 1300 HIF, ALTA GAMLE HUSMORSKOLEN

Kompleks 453 HØGSKOLEN I FINNMARK, ALTA

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	STATSBYGG NORD
GAB nr:	192577462
Gnr/bnr:	28/5
Oppført:	1958 - 1959
Byggherre:	Bygget og drevet av staten.
Arkitekt:	Riksarkitekten ved Ingeborg Kraft.
Opprinnelig funksjon:	Undervisning/forskning
Nåværende funksjon:	Undervisning/forskning
Bygningsart:	Skole
Regulering:	Uregulert: Anlegget er i gjeldende kommunedalsplan (23.03.2004) lagt ut til offentlig / almenyttig formål.
Vernestatus:	Finnmark husmorskole, Alta stammer fra 1991. Anlegget ble brent i 1944, ble gjenreist på Kobbestad i Alta. Det ble bygget drivhus, internat for 36 elever, driftsbygninger, funksjonærboliger og undervisningsbygg. Skolen var ferdig gjenreist i 1959, men var i drift allerede i 1953. Den er reist ved statlige bevilgninger og ble drevet av staten.

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Undervisningsbygning med bestyrerbolig- og kontor oppført i 1957 - 58. Grunnflate 476,5m². Byggesum 960 000 kr. Undervisningsfløyen er oppført i tre i to etasjer med loft. Mellombygg i en etasje er oppført i betong. Sidebygget (bestyrerleilighet- og kontor) er oppført i tre i en etasje. Kilde: Kilde: St.meld. nr. 10 1962 - 63 (s. 84).

Sammendrag bygningshistorie

Finnmark husmorskole ble grunnlagt i 1911. Finnmark skogfond sto for 25% av kostnadene, staten resten. De første fem årene holdt skolen til ved Jøraholm gård, 9 km utenfor Alta. Da Alta kobberverk ble nedlagt ble gruvedirektørens bolig og eiendommen Skogtun innkjøpt til husmorskole ved hjelp av lån fra Finnmark skogfond. Skolen holdt til der til evakueringen i 1944, da ble anlegget brent. I en kortere periode under krigen drev husmorskolen kurs for unge piker fra Finnmark i Oslo.

Etter krigen ble det gjenreist på Kobbestad i Alta. Det ble bygget drivhus (sto klart i 1949), gårdsbestyrerbolig (funksjonærbolig) med to leiligheter i 1950, internat for 36 elever (1953), driftsbygninger, funksjonærboliger (1950) og undervisningsbygg (1956). Skolen var ferdig gjenreist i 1959, men var i drift allerede i 1953. Den er reist ved statlige bevilgninger og ble drevet av staten.

I 1970 ble gårdsdriften på skolen lagt ned, og undervisning til gårds- og hagebruk avsluttet. Jordbruksarealene tilhørende skolen ble forpaktet bort og maskinparken solgt. Utover 1970-tallet ble det vanskelig å få tak i lærere og elevtallet ble redusert som følge av det. I 1980 ble husmorskolen nedlagt og Høgskolen i Finnmark overtok lokalene.

Bygningshistorikk

1958	1959	Bygningen oppføres
1999	1999	Diverse rehabilitering og vedlikeholdsarbeider, skiftet vinduer, nytt ventilasjonsanlegg og nytt brannvarslingsanlegg

Vern

Formål:	Formålet med fredningen er å ta vare på bygningene som en del av det helhetlige anlegget.
Begrunnelse:	I skolebygningen foregikk undervisningen. Bygningen fremstår som opprinnelige og godt bevart, også interiørmessig. Her er bl.a. vevstuer, syrom og undervisningskjøkkenet bevart.
Omfang:	Fredningen omfatter bygningens eksteriør og opprinnelig planløsning og interiørelementer karakteristiske mht. funksjon og epoke.
Vernekategori:	Verneklasse 1, fredning

BYGNING 1300 HIF, ALTA GAMLE HUSMORSKOLEN

Kompleks 453 HØGSKOLEN I FINNMARK, ALTA

Gamle husmorskolen. Opphavsrett: Statsbygg.

Ca 1960. Opphavsrett: Statsbygg.

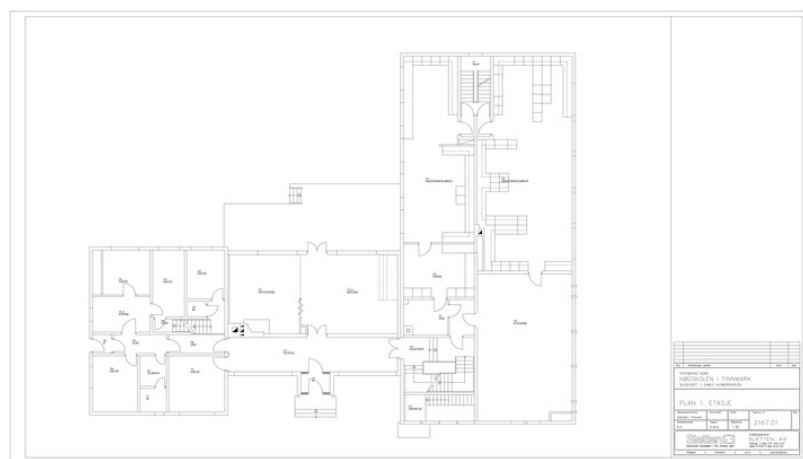
Peisestuen. Opphavsrett: Statsbygg.

Husmorskolen. Opphavsrett: Statsbygg.

Opphavsrett: Statsbygg.

Plantegning 1. etasje. Opphavsrett: Statsbygg.

Kompleks 453 HØGSKOLEN I FINNMARK, ALTA

Husmorskolen rundt 1960. Hovedadkomst. Opphavsrett: Statsbygg.

Kjøkkenet ligger i 1. etasje. Opphavsrett: Statsbygg.

klasserom i 2. etasje. Opphavsrett: Statsbygg.

BYGNING 1301 HIF, ALTA TIDLIGERE INTERNAT

Kompleks 453 HØGSKOLEN I FINNMARK, ALTA

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	STATSBYGG NORD
GAB nr:	192577470
Gnr/bnr:	28/5
Oppført:	- 1952
Byggherre:	Ukjent
Arkitekt:	Riksarkitekten ved Ingeborg Kraft.
Opprinnelig funksjon:	Undervisning/forskning
Nåværende funksjon:	Bolig/bosetning
Bygningsart:	Internat/forlegning
Regulering:	Uregulert: Anlegget er i gjeldende kommunedalsplan (23.03.2004) lagt ut til offentlig / almenyttig formål.
Vernestatus:	

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Internatet er oppført med yttermur i kjeller av betong, på innvendig side isolert med tempostein. Delevegger av betong eller teglestein. Dekke over kjeller av armert betong. Vegger og etasjeskillere for øvrig i tre. Ved oppføring besto kjeller av fyrrom, bryggerhus, rullerom, w.c, dusjrom, bad, bytterom, grovkjøkken, matboder, tavlerom og garderobe. I 1.etg. var det stue, kontor, undervisningskjøkken, håndarbeidrom, materiellrom, garderobe, W.c og bøttekott. 2.etg inneholdt opprinnelig lærerinnerom (1 stk), læringerom (2 stk), elevrom (9 stk), garderobe, vaskerom, dusj og w.c. Kilde: St.meld. nr. 10 1962 - 63 (s. 84).

Bygningen er senere ominnredet til kontorer.

Bygningshistorikk

1952	1952	Bygningen oppføres
1958	1960	Internatet ble ominnredet i to runder, 1958 - 59 og 1959 - 60, til flere plasser (fra 18 til 36). Kilde: St.meld. nr. 10 1962 - 63 (s. 84).
1982	1982	Bygningen ominnredet til kontorer, skiftet vinduer og etterisolert med steinull
1989	1989	Brannvarsling montert

Vern

Formål:	Formålet med vernet er å ta vare på bygnignene som del av det helhetlige anlegget.
Begrunnelse:	Internatet var bolig for husmorskolens elever og noen av lærerne, og er en viktig del av det helhetlige anlegget. Bygningen fremstår eksteriørmessig som opprinnelig og godt bevart.
Omfang:	Vernet omfatter bygningens eksteriør.
Vernekategori:	Verneklasse 2, bevaring

Fasade sørøst litt nærmere. Opphavsrett: Statsbygg.

Fasade nord. Opphavsrett: Statsbygg.

BYGNING 1301 HIF, ALTA TIDLIGERE INTERNAT

Kompleks 453 HØGSKOLEN I FINNMARK, ALTA

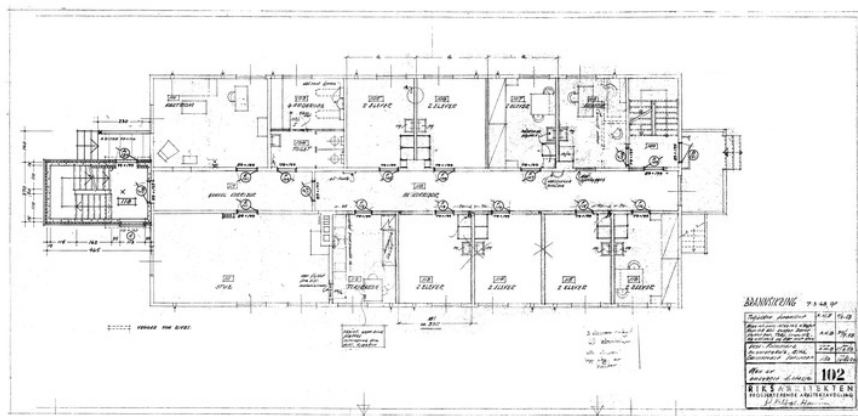
Fasade sørøst. Opphavsrett: Statsbygg.

Internatet mot hovedadkomst. Opphavsrett: Statsbygg.

Fasade sør. Opphavsrett: Statsbygg.

Plantegning opprinnelig utforming av 1. etasje. Opphavsrett: Statsbygg.

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	STATSBYGG NORD
GAB nr:	192566983
Gnr/bnr:	28/5
Oppført:	- 1954
Byggherre:	Bygd og drevet av staten.
Arkitekt:	Riksarkitekten
Opprinnelig funksjon:	Undervisning/forskning
Nåværende funksjon:	
Bygningsart:	Fjøs/stall
Regulering:	Uregulert: Eiendommen er i gjeldende kommuneplan (23.03.2004) lagt ut til offentlig/almenyttig formål.
Vernestatus:	

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Fjøset ble oppført i 1954 som driftsbygning til husmorskolen. Bygningen er oppført med kjellemurer av betong, delvis isolert med innvendige plater. Delevegger i kjeller av betong. Dekker over kjeller av armert betong. Delevegg mot fjøs og innvendig isolasjon av vegger i fjøs er utført med Vibroblokker. Vegger forøvrig og etasjeskillere mellom 1. og 2. etg. er av tre. Kilde: St.meld. nr. 10 1962 - 63 (s. 84).

Fjøset er innvendig ombygd, og brukes nå til stall og ridesenter.

Sammendrag bygningshistorie

Fjøset rommet opprinnelig flere funksjoner, med bl.a. slakte- og kokerom, silo, potetlager og gjødsel i kjelleren, melkerom, silo, høner, sauer, griser, kalver, fjøs og hest i 1. etasje og høyloft med låvebru i 2. etasje.

Bygningshistorikk

1954	1954	Bygningen oppføres
------	------	--------------------

Vern

Formål:	Formålet med vernet er å ta vare på bygnignene som del av det helhetlige anlegget.
Begrunnelse:	Alta husmorskole hadde undervisning i bl.a. fjøsstell og fjøset var den første bygningen som ble oppført for skolen. Bygningen fremstår eksteriørmessig som opprinnelig og godt bevart.
Omfang:	Vernet omfatter bygningens eksteriør.
Vernekategori:	Verneklasse 2, bevaring

Fasade øst. Opphavsrett: Statsbygg.

Fjøsbygningen mot hovedadkomst. Opphavsrett: Statsbygg.

BYGNING 1302 HIF, ALTA FJØS

Kompleks 453 HØGSKOLEN I FINNMARK, ALTA

Fasade vest. Opphavsrett: Statsbygg.

Fasade mot nordøst. Opphavsrett: Statsbygg.

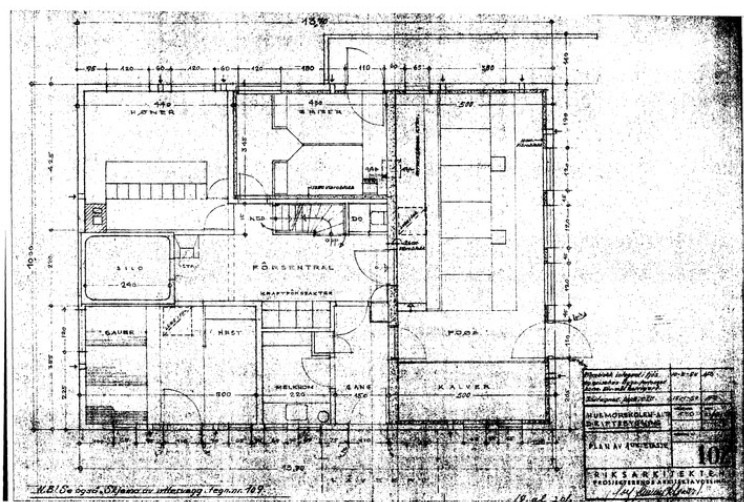
Fasade mot vest. Opphavsrett: Statsbygg.

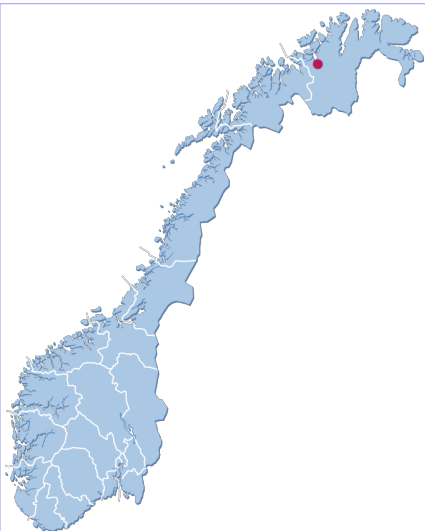
Fasade mot nord(øst) Opphavsrett: Statsbygg.

Adkomst fra internatet. Opphavsrett: Statsbygg.

Riksarkitektens plantegning av 1. etasje. Opphavsrett: Statsbygg.

Bygnings- og eiendomsdata

Fylke: Finnmark
 Kommune: 2012/Alta
 Opprinnelig funksjon: Vaktmesterbolig, Husmorskolen i Alta
 Nåværende funksjon: Bolig
 Foreslått vernekategori: Verneklasse 2, bevaring
 Totalt antall bygg: 1

Bygningsoversikt, omfang vern

Byggnr	Byggnavn	Oppført	Verneklasse	Omfang	GAB nr	Gnr/Bnr
2163	NØKKELSTIEN 9A OG 9B ALTA	1950	Verneklasse 2, bevaring	Eksteriør	192566975	28/5

Vern kompleks

Formål: Formålet med vernet er å ta vare på bygningene som er en del av den opprinnelige Finnmark husmorskole.

Begrunnelse: Nøkkeltien 9a og b ble oppført som gårdsbestyrerbolig for husmorskolen i Alta i 1950, og er en viktig del av det helhetlige husmorskoleanlegget. Bygningen fremstår eksteriørmessig som opprinnelig og godt bevart.

Omfang: Vernet omfatter bygningens eksteriør.

Beskrivelse kulturmiljø

Nøkkeltien 9a og b er en bygning med to boliger. Boligen ligger på tomten til Høgskolen i Finnmark, Alta. Nøkkeltien 9 ligger ved den opprinnelige husmorskolen i Alta. Bygningen ble oppført som gårdsbestyrerbolig (funksjonærbolig) i 1950 for Finnmark husmorskole. Kilde: St.meld. nr. 10 1962 - 63 (s. 84).

Komplekset vernes som en del av det helhetlige husmorskoleanlegget og må ses i sammenheng med kompleks 453 Høgskolen i Alta.

Eiendomshistorikk**Verneverdige bygg**

Byggnr: 2163
 GAB nr: 192566975
 Navn: NØKKELSTIEN 9A
 OG 9B ALTA
 Oppført: 1950

Nøkkeltien 9 A og B. Opphavsrett: Statsbygg.

BYGNING 2163 NØKKELSTIEN 9A OG 9B ALTA

Kompleks 951 Høgskolen i Finnmark, Nøkkelstien 9

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	STATSBYGG NORD
GAB nr:	192566975
Gnr/bnr:	28/5
Oppført:	- 1950
Byggherre:	
Arkitekt:	Riksarkitekten ved Ingeborg Kraft.
Opprinnelig funksjon:	Bolig/bosetning
Nåværende funksjon:	Bolig/bosetning
Bygningsart:	
Regulering:	Ikke registrert: null
Vernestatus:	

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Trebygningen i to etasjer og kjeller. Kjellermurer av betong. En leilighet i hver etasje.

Sammendrag bygningshistorie

Oppført som gårdsbestyrerbolig (funksjonærbolig) i 1950 for Finnmark husmorskole (husmorskolen i Alta). Kilde: St.meld. nr. 10 1962 - 63.

Tilhører Høgskolen i Finnmark, avd. Alta og leies ut til boligformål.

Vern

Formål:	Formålet med vernet er å ta vare på bygningene som er en del av den opprinnelige Finnmark husmorskole.
Begrunnelse:	Nøkkelstien 9a og b ble oppført som gårdsbestyrerbolig for husmorskolen i Alta i 1950, og er en viktig del av det helhetlige husmorskoleanlegget. Bygningen fremstår eksteriørmessig som opprinnelig og godt bevart.
Omfang:	Vernet omfatter bygningens eksteriør.
Vernekategori:	Verneklasse 2, bevaring

Nøkkelstien 9. Opphavsrett: Statsbygg.

Nøkkelstien 9. Opphavsrett: Statsbygg.

BYGNING 2163 NØKKELSTIEN 9A OG 9B ALTA

Kompleks 951 Høgskolen i Finnmark, Nøkkelstien 9

Inngangsparti. Opphavsrett: Statsbygg.